

VERTIKALNA UMETNOST

*mustafa
musicid*

OGNJEN BABIĆ
VESNA VUJICA
BOŽIDAR DAMJANOVSKI
DEJAN EČIMOVIĆ
OLJA IVANJICKI
DRAGOŠ KALAJIĆ DRAGO
SLOBODAN MALDINI
DRAGAN MILEUSNIĆ
MUSTAFA MUSIĆ
MARIN RAJKOVIĆ
ALEKSANDAR CVETKOVIĆ

U POVODU SLAVIJE — KROZ MOJ PROZOR

Orijentacija post-modernog klasicizma, koju C. Jencks naziva radikalnim eklekticismom, ide mnogo dalje od jednostavnog mešanja stilova, jer predstavlja duboko nastojanje nekih arhitekata da osvetle plurilističko društvo u svoj njegovoj aktuelnoj raznovrsnosti i bogatstvu, govoreći jezikom sazdanim od fragmenata arhitektonskog jezika koji su postojali u prošlosti. Eklektizam XIX veka, rastrzan između oportunitizma i slobode, površnosti i kreativnosti, stidljivo se povlačio, nikad ne dostižući čvršću filozofsku i estetsku osnovu. Danas, arhitekti koji za idejnu orijentaciju imaju radikalni eklektizam žele da izbore ono što eklektizam XIX veka nije uspeo, ali sada sa mnogo jačim argumentima. Nastojeći da potpuno odbace kanon bilo koje vrste, da upostave kreativni dijalog sa publikom, pozivanjem kolektivne memorije, na najboljem su putu da to i postignu. Pojam klasicizma oduvek je podrazumevao i imao prizvuk klase (prvoklasna reprezentativna građevina), kojom se vladajuća klasa obeležavala i »štitila«, do vremena kada ga Moderna optužuje i (potpuno) odbacuje, a u naše vreme masovna kultura ponovo približava masama (klasama) . . .

U obnavljanju bilo kog arhitektonskog jezika, rezultati nužno podležu iskrivljenjima, koja su uslovljena korišćenjem nove tehnologije, nerazumevanjima, kao i »svesnim greškama«. Ovo nikako ne smemo uzeti kao manjkavost, obzirom da su ovi kolaži, hibridi i paradoksi, svesno usmereni ka vizuelnom bogaćenju sredine, njenom snabdevanju jačim duhovnim nabojem, pozivanju publike na dijalog i kreativno učestvovanje i individualnom obeležavanju dela.

Koncipirajući prostor Slavije, koristio sam prošlost kao polje za retoričke operacije. Kadar uhvaćen na crtežu predstavlja isti onaj koji je već trideset godina određen okvirom mog prozora. Stoga izbor upotrebljenih fragmenata, odnosno sekvenci, ima poseban značaj. Kompozicija je zato prožeta mojom mentalnom slikom ovog prostora, pri čemu bih akcentovao nastojanje da se *duh mesta* interpretira kroz nove forme. Jedno od najznačajnijih polazišta, bio je izgled trga u celini, obojen snažnim pluralizmom, koji sam nastojao da zadržim, kao i arhitekturu skromnog bioskopa »Slavija« . . . Ovaj rad ne treba shvatiti kao ambiciju da se reši složeni urbanistički i tehnološki »problem Slavija«, već mnogo više kao nastajanje da se *nadgradi njen identitet*, a jezik koji sam ovde koristio predstavlja hibrid od fragmenata primenjen na ruševinama.

arh. Mustafa Musić